

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	P. van der Meer	Datum	22 december 2023
Doorkiesnummer	030 286 7067	Kenmerk	11857245/20231212/PvdM
E-mail	p.van.der.meer@utrecht.nl	Onderwerp	Bodemenergieplan Papendorp/Groenewoud en principebesluit interferentiegebied
Bijlage(n)	2	Beleidsveld	Ruimtelijke Ordening

Geachte leden van de raad,

Wij hebben op 12 december jl. het bodemenergieplan Papendorp/Groenewoud vastgesteld. Ook hebben wij het principebesluit genomen om de gebieden Papendorp/Groenewoud als interferentiegebied op te nemen in de [Verordening Interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Utrecht 2018](#). Deze besluiten zijn genomen in de opmaat naar een collectief open bodemenergiesysteem (WKO) voor Papendorp en Groenewoud.

Over deze besluitvorming en toekomstige besluitvorming berichten wij u in deze brief.

Collectief open bodemenergiesysteem (WKO)

Voor de ontwikkeling van Papendorp en Groenewoud heeft u eerder kaders vastgesteld in de onderstaande documenten:

- het [Stedenbouwkundig Programma van Eisen Papendorp Noord 2022](#)
- het [Stedenbouwkundig Plan Groenewoud 2022](#).

Op basis van deze kaders zijn recent de ontwerp bestemmingsplannen voor Papendorp ([Chw ontwerpbestemmingsplan Papendorp](#)) en Groenewoud ([Groenewoud](#)) ter inzage gelegd. Deze worden naar verwachting eind 1^e kwartaal 2024 aan u ter vaststelling aangeboden.

In deze kaders is de ambitie om te komen tot een collectief open bodemenergiesysteem opgenomen. Collectief betekent dat alle gebouwen (waaronder de 3.650 woningen) in het gebied worden aangesloten op één systeem. In het gebied Papendorp/Groenewoud kan deze bodemenergie uit het 1^e of 2^e watervoerende pakket gehaald worden. Het 2^e watervoerend pakket is nodig, omdat er in het 1^e watervoerend pakket onvoldoende capaciteit is. Bodemenergiewinning uit het 2^e watervoerend pakket vraagt om extra zorgvuldigheid, omdat uit dit pakket ook drinkwater wordt gewonnen en er dus geen vervuiling mag optreden. Collectief betekent ook dat voor de levering van de warmte uit de bodem de gemeente één marktpartij selecteert door middel van een Europese aanbestedingsprocedure.

Bestuurlijke stappen collectief open bodemenergiesysteem

Om tot een collectief bodemenergiesysteem te komen, zijn een aantal bestuurlijke stappen te nemen:

- Vaststellen bodemenergieplan Papendorp/Groenewoud - College van B&W
- Vaststellen interferentiegebied bodemenergieplan Papendorp/ Groenewoud - College van B&W na voorafgaande en tijdige informatie aan de gemeenteraad
- Besluit om aanbestedingsproces te starten om te komen tot de selectie van energieleverancier – College van B&W
- Vaststelling Warmteplan door de gemeenteraad (of beter gezegd, diens opvolger binnen de Omgevingswet) waarin onder andere wordt geregeld dat alle ontwikkelingen aansluiten op het collectieve open bodemenergie systeem en waarin de energieprestatie van het (referentie) ontwerp van het energie systeem is opgenomen.¹

Bodemenergieplan Papendorp/Groenewoud

Het doel van het bodemenergieplan is om de capaciteit voor de opslag van warm en koud water in de bodem zo goed mogelijk te benutten voor een open bodemenergiesystemen (WKO). De provincie is bevoegd gezag voor het afgeven van de vergunningen voor de aanvraag van een open bodemenergiesysteem. Daar gebruikt de provincie het bodemenergieplan voor na vaststelling van het plan door de Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht. Ons college van B&W heeft bijgevoegd bodemenergieplan vastgesteld en zal dit aanbieden aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht met het verzoek de in het bodemenergieplan opgenomen gebruiksregels (voor de aanvraag vergunning bodemenergiesysteem) als aanvullend toetsingskader bij vergunningverlening OBES (Open Bodem Energie Systemen) te hanteren. Indien GS akkoord gaat stellen zij beleidsregels vast, gebaseerd op het bodemenergieplan, en toetsen daar de vergunningaanvragen aan (in aanvulling op het juridisch toetsingskader van de Omgevingswet, in het bijzonder regels van het Besluit activiteiten leefomgeving)."

In het bodemenergieplan Papendorp/Groenewoud zijn onder andere gebruiksregels opgenomen voor de realisatie van een open bodemenergiesysteem. Daarbij zijn onder andere zones benoemd waar bodemenergie bronnen kunnen worden gemaakt en uitgangspunten voor de (energie)capaciteit van de bronnen beschreven.

Het bodemenergieplan is van toepassing op het gebruik van zowel het eerste als het tweede watervoerende pakket. Specifiek voor het bodemenergieplan Papendorp/Groenewoud geldt dat aanvullende regels zijn opgenomen voor het gebruik van het tweede watervoerende pakket. Een open bodemenergie systeem in het 2^e watervoerend pakket heeft het risico dat vervuiling zich vanuit het 1^e pakket verspreidt naar het 2^e watervoerend pakket. Dat zou kunnen ontstaan door het door de scheidende laag tussen het 1^e en 2^e pakket heen te boren. Of doordat de werking van het bodemenergiesysteem invloed heeft op verplaatsing van grondwater. Deze risico's zijn beperkt, doordat Papendorp gelegen is in de bufferzone van het gebiedsplan. In deze zone is een vergunning voor een open bodemenergiesysteem in het 2^e pakket door de provincie (bevoegd gezag) toegestaan. De gemeente hecht echter aan beheersen van eventuele restrisico's.

Om die risico's te beheersen zijn daarom maatregelen in het bodemenergieplan opgenomen. Die regels hebben betrekking op het vooraf in kaart brengen (door aanvrager bodemenergie vergunning) van de invloed van het systeem op verplaatsing van grondwater en door tijdens het gebruik ook de grondwaterstromen te monitoren, zowel in het systeem zelf als door afzonderlijk te plaatsen

¹ In de huidige wetgeving is het warmteplan opgenomen in het bouwbesluit. Vaststelling daarvan is een bevoegdheid van de gemeenteraad. In de nieuwe Omgevingswet is het warmteplan als instrument niet opgenomen in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving. E.e.a. wordt dan geregeld via het omgevingsplan.

peilbuis/peilbuizen. Met die maatregelen wordt tijdig en snel een eventuele verspreiding van vervuiling opgemerkt. Voor het boren door de scheidende laag heen is bij wet geregeld dat dit alleen door de juiste gecertificeerde bedrijven mag worden uitgevoerd.

De bedoeling van die specifieke regels is het zicht op houden op de kwaliteit van de grondwaterstromen. Met de maatregelen worden de risico's beheerst in de verschillende fasen : bij aanvraag vergunning (aanleveren onderzoek met effecten op de ondergrond), bij realisatie (werkzaamheden door gespecialiseerde gecertificeerde bedrijven) en bij exploitatie (monitoring)In het bodemenergieplan wordt onderscheid gemaakt in:

- regels die gelden bij de melding voor activiteiten in het tweede watervoerende pakket (bevoegd gezag gemeente).
- Regels die gelden bij aanvraag omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem (bevoegd gezag provincie Utrecht

Papendorp/ Groenewoud aanwijzen als interferentiegebied

Om de werking van het bodemenergieplan te borgen, is het nodig om het plangebied van het bodemenergieplan als interferentiegebied op te nemen. Met het vaststellen van een interferentiegebied worden ook gesloten bodemenergiesystemen vergunningsplichting.

Datum 22 december 2023
Ons kenmerk 11857245/20231212/PvdM

Het aanwijzen als interferentiegebied maakt dat het potentieel van de bodemenergie zo doelmatig mogelijk kan worden benut, door onder andere interferentie (verstoringen) tussen bodemenergiesystemen onderling te voorkomen. Dit betekent dat de [Verordening Interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Utrecht 2018](#) moet worden uitgebreid met interferentiegebied Papendorp/Groenewoud, zie bijgevoegd wijzigingsbesluit. Met het toevoegen van Papendorp/Groenewoud als interferentiegebied wordt het mogelijk om met een collectief systeem maximaal gebruik te kunnen maken van de bodemenergie.

Conform artikel 3 uit de verordening zijn wij namens uw raad bevoegd om nieuwe interferentiegebieden aan te wijzen en vast te stellen, en de grenzen van een interferentiegebied te wijzigen en opnieuw vast te stellen, indien wij van oordeel zijn dat dit, ter voorkoming van interferentie tussen bodemenergiesystemen onderling of anderszins ter bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie, nodig is.

Van deze bevoegdheid kan pas gebruik worden gemaakt nadat uw raad daarover vooraf en tijdig is geïnformeerd. Daarom informeren wij u met deze brief over ons principebesluit tot aanpassing van de verordening, en deze uit te breiden met het beschreven interferentiegebied Papendorp.

Op de volgende pagina is een afbeelding met het toe te voegen interferentiegebied opgenomen. Alle beoogde nieuwbouw voor Papendorp en Groenewoud (waaronder de 3650 woningen), vallen daarbinnen. Tevens is het principebesluit tot wijziging in de bijlage opgenomen.

Indien u een reactie op de wijziging van het interferentiegebied heeft, dan vernemen we die graag uiterlijk 5 februari 2024.

Vervolg

De planning van de komende bestuurlijke vervolgstappen is als volgt:

Definitief collegebesluit Wijzigingsbesluit aanpassen Verordening Interferentiegebieden	1 ^e kwartaal 2024
Collegebesluit starten aanbestedingsprocedure collectief open bodemenergie systeem en informeren gemeenteraad	1 ^e kwartaal 2024
Raadsbesluit Warmteplan Papendorp	2 ^e kwartaal 2024
Raadsbesluit Bestemmingsplannen Papendorp en Groenewoud	1 ^e kwartaal 2024

Deze bestuurlijke stappen vormen allen het kader voor de Europese aanbestedingsprocedure, die moet leiden tot de selectie van één warmteleverancier. De planning is om deze partij eind 2024 te kunnen selecteren. Een en ander afgestemd op de beoogde start bouw van de Papendorp en Groenewoud begin 2025.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Kaart interferentiegebied

